

Komentarz redakcyjny

Editorial

W niniejszym zeszycie po raz pierwszy wybrane artykuły ukazują się w języku angielskim. Uważnych Czytelników *Nowotworów* nie zdziwi ta zmiana – zapowiadaliśmy ją wcześniej. Takie są obecne tendencje w czasopiśmiennictwie medycznym, nie tylko polskim. Taka była też wola Zarządu Głównego PTO i Rady Konsultantów Naukowych. Co więcej – zmianę tę zaakceptowała większość osób, które zachciały wziąć udział w ankiecie rozesłanej niedawno do Czytelników naszego pisma. Jest to pierwszy krok w kierunku szerszego udostępnienia oryginalnych polskich prac badawczych drukowanych w *Nowotworach*.

W języku angielskim ukazywać się będą jedynie prace oryginalne. Zapewnimy im obszerne, wyczerpujące streszczenia polskie tak, aby najważniejsze elementy prac były bez przeszkód dostępne dla wszystkich. Dodatkowo, układ streszczeń odpowiadał będzie układowi pracy, a więc kolejno: wstęp, materiał i metody, najważniejsze wyniki, podsumowanie. Streszczenia takie noszą nazwę "strukturowanych" (ang. *structured abstracts*). Nie jest tajemnicą, że treść większości prac oryginalnych poznajemy czytając wyłącznie streszczenia. Szczegółowo studiujemy cały tekst tylko wtedy, kiedy artykuł omawia sprawę będącą w bezpośrednim kręgu naszych zainteresowań. Z oczywistych względów po angielsku publikowane będą wszystkie artykuły nadsyłane z zagranicy.

Nadal po polsku ukazywać się będą prace przeglądowe, artykuły dyskusyjne, opisy techniki napromieniania i techniki operacyjnej, komentarze, rekomendacje, listy do redakcji, recenzje, artykuły historyczne, sprawozdania, varia, wspomnienia, komunikaty – jednym słowem wszystko to, co decyduje o wartości edukacyjnej i integracyjnej *Nowotworów*.

Liczymy, że te propozycje spotkają się ze zrozumieniem, choć zmiana pewnych przyzwyczajeń wymagać będzie czasu oraz – w okresie przejściowym – zwiększonego wysiłku nie tylko ze strony Czytelników, ale również Autorów, Recenzentów oraz, oczywiście, zespołu redakcyjnego.

Obecny zeszyt *Nowotworów* otwiera artykuł J. W. Sweetenhama, obecnie pracującego w Denver, Colorado, podsumowujący obecny stan wiedzy na temat wysokodawkowanej chemioterapii połączonej z autologicznym przeszczepianiem komórek macierzystych szpiku w leczeniu chłoniaków nieziarniczych i ziarnicy złośliwej. Jest to pogłębiony tekst wykładu wygłoszonego przez autora podczas III Zjazdu PTOK – praca niewątpliwie cenna, przygotowana specjalnie dla naszego pisma.

Praca dr E. Wesołowskiej i wsp. omawia wartość biopsji gruboigłowej w diagnostyce niewyczuwalnych zmian piersi. Rozpowszechnienie badań skryningowych spowodowało częstsze wykrywanie przy pomocy mammografii zmian, które klinicznie nie są wyczuwalne, a wymagają weryfikacji histopatologicznej. Stwierdzono, że biopsja gruboigłowa może być badaniem alternatywnym dla biopsji chirurgicznej pod warunkiem dobrego opanowania techniki wykonania.

Dr E. Chmielewska przedstawia skrót swojej pracy doktorskiej, oceniającej czynniki rokownicze w radykalnej radioterapii chorych na niedrobnokomórkowego raka płuca. Autorka podkreśla, że wśród 16 000 nowych przypadków raka niedrobnokomórkowego rocznie w Polsce, do leczenia operacyjnego kwalifikowanych może być jedynie 15%. Zbadano grupę 260 chorych napromienianych radykalnie. W analizie przeżyć wpływ na uzyskane wyniki miały cechy T i N, stopień sprawności, poziom dehydrogenazy mleczanowej i wydolność oddechowa. W analizie miejscowej wyleczalności – cecha T, poziom dehydrogenazy i wydolność oddechowa.

Część polskojęzyczna pisma rozpoczyna się interesującym artykułem dr. K. Bujki i wsp. omawiającym zalecenia, jakie powinny być przestrzegane, aby wyniki badania klinicznego można było generalizować w odniesieniu do innych chorych. Wyjaśniono pojęcie wartości zewnętrznej (*external validity*) badania. W świetle rosnącego u nas zrozumienia dla rangi badań z losowym doбором chorych jest to artykuł niewątpliwie wart uwagi.

Kolejny artykuł to skrót pracy doktorskiej dr. W. Tułyka, analizującej czynniki rokownicze z uwzględnieniem wybranych parametrów biologicznych u chorych na zaawansowanego płaskonabłonkowego raka płuca. Artykuł dotarł do redakcji przed podjęciem ostatecznych decyzji o druku prac oryginalnych po angielsku, dlatego w drodze wyjątku publikowany jest w wersji polskiej. W przyszłości wszystkie doktoraty, jako prace *par excellence* oryginalne, będą umieszczane w anglojęzycznej części pisma.

Dr K. Ślósarek i wsp. z Gliwic przedstawiają opis napromieniania techniką obrotową z zastosowaniem dynamicznego kolimatora wielolistkowego. Zastosowanie konformalnej radioterapii pozwala na zmniejszenie dawki promieniowania w zdrowych tkankach, otaczających guz. Daje to możliwość zwiększenia dawki w obszarze guza. Czas potrzebny na przygotowanie planu leczenia jest natomiast dłuższy, niż w radioterapii klasycznej, co związane jest ze zwiększeniem precyzji w przygotowaniu. Ar-

tykuł został przygotowany starannie i opatrzony bardzo efektowną szatą graficzną.

Kolejne dwie prace to wartościowe artykuły przeglądowe, przygotowane w ośrodku gdańskim. Artykuł dr E. Senkus-Konefki omawia rolę analogów LHRH w leczeniu raka piersi, a dr Ewy Szutowicz-Zielińskiej i wsp. – rolę dobowych rytmów biologicznych w leczeniu chemicznym nowotworów. Artykuły te niewątpliwie spotkają się z powszechnym zainteresowaniem.

Rekomendacje Laboratorium Wtórnych Wzorców Dozymetrycznych dla użytkowników dawkomierzy z komorami płaskimi w ośrodkach onkologicznych w Polsce omawia dr M. Morawska-Kaczyńska. W cyklu przedstawiającym polskie ośrodki onkologiczne, doc. M. Mazurkiewicz omawia powstanie, rozwój i dzień dzisiejszy ośrodka lubelskiego. Osobiście uważam ten cykl za bardzo ważny i potrzebny. Zainicjowałem go swego czasu z nadzieją, że powstanie swoisty "portret zbiorowy" ogromnego wkładu pracy, zaangażowania, poświęcenia, wreszcie – osiągnięć, całego polskiego środowiska onkologicznego.

Zbiory Muzeum Farmacji Uniwersytetu Jagiellońskiego przedstawia, na zaproszenie redakcji, jego dyrektor dr L. Ekiert wraz z zespołem. Zachęcam nie tylko do lektury, ale też do odwiedzenia tej znakomitej placówki, mieszczącej się w zabytkowej kamienicy przy ul. Floriańskiej, w sercu dawnego Krakowa. Kolejne prace zamówione przez redakcję, a omawiające najważniejsze zbiory historyczne w Polsce związane z medycyną, są w przygotowaniu.

W dziale *Varia litteraria* prof. J. Dziukowa życzliwie potraktowała makiaweliczny pomysł redaktora, aby przedstawić członków przeświatnej Rady Konsultantów Naukowych *Nowotworów* w karykaturze. Dzięki zmysłowi obserwacji i mistrzostwu ręki Autora rysunków – prof. Leszka Woźniaka, powstał wyborny zbiór portretów, wydany również w postaci książkowej, a wernisaż wystawy stał się imprezą niezwykle udaną.

Na zakończenie chciałbym zwrócić uwagę na nowy kształt przeglądu piśmiennictwa światowego. Redagowania tego działu, pod nową nazwą *Journal Club*, podjęli się, z inicjatywy prof. J. Jassem, członkowie jego zespołu – dr E. Szutowicz-Zielińska, dr K. Konopa i dr R. Dzia-dziuszko.

Każdy zeszyt pisma to podsumowanie wielomiesięcznej pracy Autorów, Recenzentów i zespołu redakcyjnego, aby przedstawić Czytelnikom jak najlepszy w treści i jak najatrakcyjniejszy w formie materiał. Praca nad tym zeszytem (nr 3) rozpoczęła się na przełomie 1999 i 2000 r. W chwili, kiedy piszę te słowa, zamykany jest zeszyt nr 4, a wypełniamy zeszyt nr 5. Liczę bardzo, że kolejne zeszyty *Nowotworów* są przez Państwa oczekiwane, i że pismo spełnia powierzoną mu rolę.

Edward Towpik
redaktor naczelny
Nowotworów